

Asia: VN/25792/2024

1) Luonnos valtioneuvoston asetukseksi jakeluvelvoitteen joustomekanismista sekä 2) luonnos valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin toimien voimaantulosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto valtioneuvoston asetulusuonnoksesta jakeluvelvoitteen joustomekanismista ja maankäyttösektorin toimien voimaantulosta

NEOT Oy kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetulusuonnoksesta

Jakeluvelvoitteen joustomekanismilla voi olla hyvinkin suuri vaikutus kansallisen ja EU:n tason hiilimarkkinan syntyyn. Tästä syystä huolellinen valmistelu on erittäin tärkeässä asemassa, kun joustomekanismia aletaan toimeenpanna. NEOT haluaa kiittää ministeriötä toimeenpanon laadukkaasta koordinoinnista ja aikatauluttamisesta. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiomme muutamaan esille nousseeseen seikkaan.

KUMOUTUMISRESERVI 10 PROSENTTIIN

Asetulusuonnoksessa on esitelty maankäyttösektorin 20 prosentin kumoutumisreservi, jonka tarkoituksena on turvata päästövähennyksiä tilanteessa, jossa jokin päästövähennystoimi kumoutuu. NEOT näkee kumoutumisreservin järkevänä puskurina, mutta 20 prosentin taso on selkeästi suurempi, mitä on totuttu kansainvälisissä vapaaehtoisissa päästöjen kompensointijärjestelmissä hyödyntämään. Yleisemmin tunnettu kumoutumisreservin taso on 10 prosenttia, jota tulisi NEOT:n näkökulmassa tässäkin asetuksessa hyödyntää kaikissa toimissa yhtäläisesti.

Jakeluvelvoitelaisissa on jo määritelty joustomekanismin päästövähennysten ehdoiksi muun muassa pysyvyyden ja lisäisyyden, ja näitä turvaamaan on asetettu päästövähennysten kaksinkertaisuusvaatimus. Tämä itsessään toimii jo riittävänä turvamekanismina päästöjen kumoutumistilanteen varalle.

TODENTAJIA SAATAVA NOPEASTI LISÄÄ

NEOT on tunnistanut, että tällä hetkellä suurin haaste joustomekanismin hyödyntämiselle on pätevien todentajien saatavuudessa. Päästövähennyksiä ei voi hyväksyttää ilman akkreditoidun todentajan hyväksyntää ja tällä hetkellä ei ole yhtäkään toimijaa, joka pystyisi toimimaan todentajana. Useampi alan toimija olisi kuitenkin kiinnostunut laajentamaan toimintaansa päästövähennysten todentamiseen.

Mahdollisten todentajien tulisi saada Energiavirastolta ennakkohyväksyntä joustomekanismin päästövähennystoimien todentamiseen jo ennen kuin heidän

akkreditointinsa on lopullisesti hyväksytty. Tämä mahdollistaisi joustomekanismin hyödyntämisen aloittamisen hyvissä ajoin. Tämän lisäksi tulisi mahdollistaa, että akkreditoidut toimijat voisivat laajentaa pätevyyttään joustomekanismin todentamiseen tavanomaista kevyemmällä hyväksymisprosessilla.

Joustomekanismi on luonteeltaan pilottihanke ja sen onnistumisen kannalta on keskeistä, ettei hallinnolliset seikat vaaranna pilotin edellytyksiä onnistumiseen. Siksi olisi löydettävä tasapaino sen suhteen, että sääntelyä on riittävästi uskottavaan toimintaan, mutta ei kuitenkaan niin paljoa, että se heikentää mekanismin edellytyksiä toimia kuten on suunniteltu. Onnistuessaan suomalainen joustomekanismimalli voisi toimia esimerkkinä, jopa koko EU:n kattavalle hiilimarkkinalle.

PÄÄSTÖVÄHENNYSTOIMET AVOIMESTI NÄHTÄVILLE

NEOT toivoo, että päästövähennyshankkeet olisivat vapaasti kaikkien tarkasteltavina, jotta joustomekanismin yleinen hyväksyttävyyden ja uskottavuus säilyisi. Samalla myös pystyttäisiin viestimään siitä, minkälaisia toimenpiteitä joustomekanismilla on rahoitettu ja kuinka ne ovat tukeneet Suomen päästövähennystavoitetta. Konkreettisesti tämä onnistuisi esimerkiksi listaamalla hankkeet tarkkoine kuvauksineen Energiaviraston sivustolle.

Tässä yhteydessä NEOT haluaa peräänkuuluttaa sitä, että Energiavirastolle taataan riittävät resurssit joustomekanismin toimeenpanoon. Mekanismi on uusi ja ainutlaatuinen jopa maailman mittaluokassa, ja tästä syystä sen toimeenpanoon kannattaa kiinnittää huomiota.

Kunnioittaen North European Oil Trade Oy:n puolesta,

Vilhartti Hanhilahti

Public Affairs Manager

Hämäläinen Simon
North European Oil Trade Oy